

WAT ER TE REDDEN VIEL

Liese O'Halloran Schwarz

Wat er te redden viel

Uit het Engels vertaald door Els van Son



the house of books

Deze uitgave is tot stand gekomen in overleg met Atria Books, een divisie van Simon & Schuster, Inc.

Oorspronkelijke titel: *What Could Be Saved*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Atria Books, New York 2021

© Liese O'Halloran Schwarz, 2021

© Vertaling uit het Engels: Els van Son, 2021

© Nederlandse uitgave: The House of Books, Amsterdam 2021

© Omslagbeeld: Halfpoint, nastinaradost

Omslagontwerp: bij Barbara, Amsterdam

Auteursfoto: © Amy Stern

Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 443 6171 1

ISBN 978 90 443 6172 8 (e-book)

NUR 302

www.thehouseofbooks.com

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.



*Voor Marghi Barone Fauss
en
ter herinnering aan mijn ouders, Jacquie en Paul*

Waar ik ook ben
Ik ben wat er mist.

MARK STRAND, 'KEEPING THINGS WHOLE'

ชั่วเจ็ดทีดีเจ็ดหน
Zeven keer slecht, zeven keer goed.

THAIS GEZEGDE

DEEL I

Hoofdstuk 1

2019

‘Op heterdaad betrapt,’ zei Sullivan toen hij bovenaan de trap was. Hij bleef even staan, enigszins buiten adem na de klim van vier verdiepingen.

‘Niet helemaal,’ zei Laura. Ze stond in het kleine keukentje en haalde de verf met een in spiritus gedrenkt doekje van haar handen; haar schoongemaakte kwasten lagen in een keurige rij op het aanrecht.

Sullivan trok zijn neus op. ‘Al die techniek en jij kunt nog niet eens een raam openzetten?’ zei hij. ‘Ik tref je hier nog een keer dood aan!’

‘Waar is je zakelijke instinct gebleven?’ vroeg ze droogjes terwijl hij naar het bedieningspaneel in de muur toe liep. ‘Mijn voortijdig overlijden zou de prijzen zeker opdrijven.’ Maar hoe voortijdig zou het zijn, eigenlijk? Vierenvijftig was jong genoeg voor mensen om te mompelen ‘veel te jong!’ (maar het niet te menen), en oud genoeg om ingehaald te zijn door je jeugdzonden.

Hij liep naar het bedieningspaneel en drukte op de ene na de andere toets. Er klonk een gedempt gegrom vanaf de achtermuur; de elektrische zonneschermen kwamen omlaag. Ze stopten en gingen weer naar boven. Vervolgens floepten de lichten aan de wanden aan en weer uit, en daarna de lichten aan het plafond. Uiteindelijk hoorden ze een

klik boven hen en kwamen twee van de dakramen in beweging. Sullivan stond met zijn hoofd in zijn nek naar boven te kijken terwijl ze langzaam omhooggingen. Er kwam een vochtig lentebriesje binnenwaaien.

‘Maar het ruikt goed,’ zei hij terwijl hij zich omdraaide. ‘Want het betekent dat je aan het werk bent.’ Hij liep de kamer door en ging voor de ezel staan. ‘Weer een schim, zie ik,’ zei hij op gekmakend neutrale toon.

In het begin was Sullivan enthousiast geweest over de ‘Schimmen Schilderijen’. Hij had een expositie in zijn galerie in New York georganiseerd op het best mogelijke moment – de herfst – en een lyrische tekst in de catalogus geschreven: *Deels vervaagde doeken intrigeren de kijker met suggestieve schimmen, als de resten van een droom.* Dat was nu vier jaar geleden.

‘Waarom ben je hier?’ Het kwam er botter uit dan ze bedoelde.

‘Omdat je je telefoon niet opneemt,’ zei hij. ‘En je e-mail niet beantwoordt. Of je appjes.’ Hij boog voorover om een gedeelte van het schilderij beter te bestuderen. ‘Er blijft iemand naar de galerie bellen om je te bereiken.’

‘Mijn telefoon ligt beneden, denk ik.’ Ze zocht een schoon stukje van de natte doek om de rimpelige huid tussen haar vingers schoon te maken en knikte naar het toestel van de vaste lijn dat aan de muur hing. ‘Je had me daarop kunnen bellen.’

Hij haalde zijn schouders op. ‘Ach, het gaf me een reden om te checken hoe het allemaal gaat.’

Zover was het dus nu. Sullivan was zes jaar jonger dan zij en ooit had hij met haar naar bed gewild. Zij had het overwogen – hij had humor, was slim en zag er goed uit, en ze had zich waardeloos gevoeld na Adam en wel een oppepper kunnen gebruiken – maar toch besloten er niet op in te gaan en het zakelijk te houden. Sindsdien was ze blijkbaar een onzichtbare grens gepasseerd; Sullivan kwam nu checken hoe het ging, alsof ze zijn oude tante was.

‘En ik heb het ook aan Kelsey beloofd,’ voegde hij eraan toe. ‘Zij is degene die die telefoontjes steeds krijgt.’

‘Aha,’ zei Laura. Kelsey, de nieuwe receptioniste van de galerie in

Washington. Midden twintig, heel mooi, en met een houding tegenover Laura die doordrenkt was van die millennial 'wauw, ga ervoor meid'-valse hartelijkheid, gereserveerd voor ouderen of andere zielenpieten. 'Het is hier een wervelstorm geweest,' had Kelsey Laura verteld toen ze elkaar ontmoetten. Laura, gemeen als ze kon zijn, had net gedaan of ze haar niet verstond en Kelsey had langzaam en duidelijk herhaald wat ze zei. En ja hoor, daar was inderdaad die onmiskenbare extra 's'; Kelsey had het over een 'wervelstorm'. Ze was op z'n minst twintig jaar jonger dan Sullivan, maar niemand zou ervan opkijken als die twee een affaire begonnen. Misschien hadden ze die al.

'Je hebt blijkbaar drie e-mails genegeerd,' zei Sullivan. Hij had zijn telefoon tevoorschijn gehaald en tikte en swipete door de schermpjes. 'Degene die belde was nogal van streek.'

Laura kon zich Kelseys gejammer wel voorstellen: 'Hij schreeuwde tegen me. Echt afgrijselijk.'

Sullivan stak zijn telefoon naar haar uit. 'Tets over je broer. Maar je hebt geen broer toch?'

Laura staaarde hem aan, legde het doekje neer en pakte het toestel van hem aan; ze negeerde hoe hij zijn ogen even dichtkneep bij het zien van haar nog altijd met verf besmeurde hand. Ze las het berichtje door, en nog een keer; toen hield ze het omhoog en liep met haar ogen strak op het schermpje gericht naar haar vaste telefoon, pakte de hoorn en draaide een nummer.

'Luister naar deze e-mail,' zei ze toen Beatrice opnam. Ze klemde de hoorn tussen haar kin en schouder en las hardop voor.

Ik denk dat ik uw broer Philip heb gevonden. Bent u Laura Preston, geboren 25 maart 1965, en zijn uw ouders Robert en Geneviève Preston? Als dat klopt, wilt u dan alstublieft reageren? Mocht u bovengenoemde Laura Preston niet zijn, dan excuseer ik me voor het storen. Dank u. Claude Bossert.

Toen ze klaar was, bleef Beatrice zwijgen.

‘Mijn geboortedatum staat erin,’ zei Laura verdedigend.

Vanaf de andere kant van de kamer keek Sullivan haar met opgetrokken wenkbrauwen aan. Ze keerde hem haar rug toe. ‘Heeft mama die informatie ooit vrijgegeven?’

‘Wie weet,’ zei Bea. Haar woorden golfdn op een diepe zucht door de telefoon. ‘Misschien.’ Ze klonk als de vermoeide oudere zus, altijd met dat lijdende vleugje *ik heb vanaf mijn tiende in mijn eentje voor je moeten zorgen*. Alsof er geen bedienden waren geweest. ‘Delete het gewoon.’

‘Maar waarom komt dit nú?’ merkte Laura op.

Het piepen van de grendel van de balkondeur, het geknars toen de deur weer dichtging. Laura draaide zich om en zag dat Sullivan naar buiten was gegaan en over de balustrade geleund omlaagkeek naar Woodley Park.

‘Heb jij hem genoemd in dat profiel in de *Post*?’ vroeg Bea.

‘Nee,’ zei Laura.

‘Misschien is er iemand heel diep in Google gedoken,’ zei Bea. ‘Alles op internet heeft het eeuwige leven.’ En op gespannen toon: ‘Je denkt er toch niet over om te reageren.’

‘Er wordt geen geld gevraagd,’ zei Laura.

‘Dat komt dan wel in de volgende e-mail,’ zei Beatrice.

‘Nou, dat kunnen ze wel vragen, maar dat betekent niet dat ik het ook geef. Eén antwoordmailtje met de vraag om meer informatie – wat kan dat nou voor kwaad?’ Laura hoorde geërgerd hoe smekend haar eigen stem klonk. Hoe kon een oudere zus toch de macht behouden om je elke keer weer tot het jongere kind te reduceren? Eén minuut aan de lijn met Bea en Laura was weer het zusje dat altijd achter haar aan liep en zeurde: ‘Wil je met me spelen?’

‘Ik dacht dat we hier klaar mee waren,’ zei Beatrice. ‘Dat was het enige positieve aan mam.’

‘Ik ben geen debiel.’ Dat protesterende kind weer, haar onderlip pruilend naar voren. Laura deed haar best neutraal te klinken. ‘Bij de eerste vraag om geld ben ik weg.’

‘Waarom zou je überhaupt reageren?’ vroeg Beatrice. ‘Wat voor zin heeft dat?’

Ze leek zo ontzettend op hun moeder, snel en gedecideerd, hoe ze de dingen die ze haar aandacht niet waard vond – er zeker van dat ze de juiste inschatting maakte – vastberaden opzijschoof en meteen de leiding nam. Op hoe hun moeder was gewéést, verbeterde Laura zichzelf.

Het was lang stil. De ochtend spreidde zich uit achter de ramen van haar arendsnest, de spitse torens van de Gotische kathedraal rezen op in de verte. Het was slim van haar geweest – of ze had geluk gehad – of misschien allebei, dat ze, toen het nog een bescheiden middenklassebuurt was, een extra verdieping op het smalle stadshuis had laten bouwen. Daar zou ze nu nooit meer een vergunning voor krijgen.

‘Ga jij nog op bezoek bij mama vandaag?’ vroeg Bea, nu op een praktische toon, alsof ze overging naar het volgende punt op haar lijst. ‘Ik kan niet vandaag. Er is iets op de school van de jongens.’

Iets. Een tennistoernooi, duikkampioenschappen of een academische prijsuitreiking; het kon van alles zijn. Beatrice’ tweeling had vele talenten, ze waren bijna bovennatuurlijk begaafd. Dat liet Beatrice echter nooit merken: alle prijzen bleven uit het zicht voor anderen en stonden op de kamers van de jongens, ze schiepte nooit op over hun prestaties. Het leek bescheiden, maar Laura wist dat het in wezen een bijzondere vorm van trots was: natúúrlijk had Beatrice uitzonderlijke kinderen, daar waren geen bewijzen voor nodig.

‘Ik was van plan er te gaan lunchen...’ zei Laura. Welke dag was het? Ze keek op Sullivans telefoon, die teruggeschakeld was naar het beginscherm: dinsdag. ‘Morgen.’ Godzijdank had ze het wekelijkse etentje bij Edward niet gemist; dat was elke dinsdag en hij had er een hekel aan als ze dat vergat.

‘Als je er bent, check de tuin dan even. Noi zegt dat de tuinman er de kantjes vanaf loopt.’

‘Doe ik,’ zei Laura, terwijl ze zich afvroeg waar ze op moest letten. Onkruid? ‘Maar Bea, stel dat hij het is,’ zei ze. ‘Stel dat hij het is.’

‘Hij is het niet,’ antwoordde haar zus. ‘Hij is het nooit.’

‘Honger?’ vroeg Sullivan toen hij binnenkwam en Laura aantrof terwijl ze zijn mobiel schoonmaakte met haar spiritusdoekje. ‘Kom mee, ik trakteer je op een ontbijtje.’

‘Ik wilde een stuk gaan lopen,’ zei Laura, ‘ik ben al drie dagen het huis niet uit geweest.’

Ze stak hem zijn telefoon toe; hij pakte hem met twee vingers aan en wuifde hem heen en weer zodat het oplosmiddel sneller vervloog.

‘Wil je erover praten?’ Hij knikte naar de telefoon aan de muur.

‘Nee,’ zei Laura.

Hij liep achter haar aan de trap af, door de keuken naar de achterdeur die ze voor hem openhield en wachtte een treetje onder haar op de lange stenen buitentrapp terwijl ze afsloot.

‘Ik stuur de jongens naar je toe voor het schilderij...’ begon hij.

‘Over twee weken,’ onderbrak ze hem. Dan was het gevernist en droog, klaar om vervoerd te worden. Tot het moment dat een doek af was, was het bijna een levend deel van haar eigen lichaam, en daarna werd het een zielloos ding dat alleen maar in de weg stond in haar atelier; niet meer dan iets om in te ruilen voor geld.

Sullivans auto stond op de parkeerplaats voor het door onkruid overwoekerde strookje grond dat te klein was om ‘tuin’ te noemen. Met de sleuteltjes in zijn hand bleef hij er wat aarzelend naast staan.

‘Dat nieuwe schilderij,’ zei hij, ‘is niet echt nieuw, vind je wel?’

Zijn ogen waren een flink verdund mangaanblauw, met misschien een klein beetje viridiaan erin en een indigo rand. De laatste twintig jaar had ze net zo vaak in deze ogen gekeken als in bijvoorbeeld die van haar zus of haar moeder en zelfs die van Edward. Het was een trieste gedachte: haar galeriehoudster was waarschijnlijk haar beste vriend.

‘Ik ben nog niet klaar met de serie,’ zei ze, ‘of de serie is nog niet klaar met mij.’

‘Het is alleen...’ zei hij, maar hij maakte zijn zin niet af.

‘Wat?’ vroeg ze.

‘Het begint op een kunstje te lijken.’ Om zijn woorden te verzachten liet hij er snel een grapje op volgen: ‘En bovendien is het natuurlijk zonde van de verf dat je de helft er weer af schraapt.’

‘Kawara’s *Today*-serie ging eindeloos door.’

‘De tijd was onderdeel van zijn concept,’ zei hij. Hij zei niet: ‘En jij bent geen Kawara.’ Hij drukte op de sleutelhanger in zijn hand en de auto piepte twee keer. Terwijl hij het portier aan de chauffeurskant opendeed zei hij: ‘Ga mee, we praten erover tijdens het ontbijt. Die nieuwe tent in Tenley serveert een geweldige avocadotoast. En French toast. Alle soorten toast.’

‘Ze verkopen, toch?’ zei ze zonder in beweging te komen. ‘Dus wat maakt jou het uit?’

Hij slaakte een zucht, wendde zijn blik af en staarde voor zich uit het steegje in. Toen keek hij haar weer aan. ‘Ik zal iemand anders moeten laten exposeren in de periode die ik in New York voor jou had gereserveerd.’

‘Mij best,’ zei ze, en ze draaide zich om.

‘Laura,’ riep hij haar na, terwijl ze met grote stappen wegbeende door het steegje waar de afval- en de recyclingbakken keurig in tweetallen achter de huizen stonden. Toen ze even later op Cathedral Avenue uitkwam, hoorde ze hem de auto starten en wegrijden.

Dit deel van Washington was prima beloopbaar, Laura had al jaren geen auto. De buurt was veranderd sinds ze hier woonde, de onderwijzers en het middenkaderpersoneel waren gestorven of kleiner gaan wonen en de rijke jonge tweeverdieners kwamen ervoor terug. De oude hobbelige en door de boomwortels van de esdoorns gescheurde trottoirs waren weggeboord en de bomen waren vervangen door compacte en fruitloze ginkgo’s. Nu vloiede het beton egaal en kinderwagen-vriendelijk over de trottoirs. Laura was inmiddels bij Connecticut Avenue en sloeg links af. Vroeger waren hier alleen maar tweedehandswinkels, bars en een armoedige supermarkt, maar nu zaten er pastelkleurige boetieks, een vegan bakkerij en een chique supermarkt.

Ertussen lag een klein, superhip koffietentje, waar Laura aansloot in de rij die geduldig in de richting van de toonbank slingerde.

Met haar exclusieve, fairtrade decafé latte in haar hand liep ze langs een rij glimmende smartbikes en zette koers naar de dierentuin. Als het geen vakantie was, was het er op een doordeweekse ochtend niet druk en kon ze bijna twee kilometer wandelen als ze de lange buitenlus helemaal naar het einde nam, de kinderboerderij ontweek en terugliep over Amazonia. Voor een rood voetgangerslicht bleef ze staan, naast de kiosk op de hoek, waar zoals altijd een keurige rij gekleurde papiertjes hing met aankondigingen van lokale bijeenkomsten, muzieklessen en spullen die te koop werden aangeboden. Ze had bewondering voor de toewijding van de onzichtbare persoon die dit kleine stukje van de wereld regelde, de verlopen advertenties weghaalde en die verving door nieuwe.

Toen ze bij de dierentuin was begon het te miezeren. Ze gooide haar lege koffiebeker in een afvalbak en begon te wandelen, haar handen tot vuisten gebald in haar zakken. De lange wandeling nadat ze een schilderij af had, was meestal iets waar ze van genoot; het verjoeg de chemische stank uit haar neusgaten en rekte haar gespannen spieren. En het gaf haar ook de gelegenheid om van een merkwaardig en tijdelijk na-effect te genieten, waarin ze alles scherper zag en de kleuren bijna onwerkelijk leken, omdat haar hersenen nog aan het schilderen waren terwijl haar lijf er al mee was opgehouden. Maar vandaag liep ze te piekeren, geïrriteerd, vanwege Beatrice' wegwuiven, Sullivans botte opmerking, het woord 'kunstje'. Daarmee had hij Laura met haar neus op de feiten gedrukt die ze juist resoluut probeerde te negeren.

Natuurlijk had ze in de loop van de jaren andere kunstenaars gekend die geplaagd werden door een block; ze had met hen gesympathiseerd, natuurlijk, maar het niet werkelijk begrepen. Het in gedachten afkloppen, een innerlijk 'godzijdank heb ik daar geen last van' was louter reflexief en onoprecht. Wat was ze zelfvoldaan geweest, er zeker van dat haar inspiratie nooit zou opdrogen.

En toch was dat gebeurd. Of in ieder geval, haar inspiratie was

verminderd. Laura produceerde nog steeds regelmatig schilderijen. Te regelmatig. Te gemakkelijk. Ooit was schilderen opwindend en beangstigend geweest, als een vrije val, alsof ze opbrandde, alsof ze zichzelf opende. Het had gevaarlijk en belangrijk gevoeld. Kwam dat omdat ze jong was of was het naïviteit geweest?

Ze liep langs een medewerker van de dierentuin, in elkaar gedoken in zijn windjack. Hij wierp een bezorgde blik op haar en ze zag zichzelf door zijn ogen: een vrouw van middelbare leeftijd in een spijkerbroek en t-shirt met een slonzige paardenstaart, die in haar eentje in de regen langs het Kleine Zoogdierenhuis slenterde, zonder paraplu en zelfs zonder jas. Ze lachte; dit was wat tegenwoordig gold als iconoclasme.

Kunstje. Ze liet het woord door haar mond rollen als een bittere pil. Ze voelde zich beschaamd en paniekerig. Maar ook, besepte ze, dankbaar. Niemand anders zou het gezegd hebben. Sullivans investering in haar werk was niet alleen financieel. Hij was degene die haar had ontdekt toen hij nog assistent in een galerie was, degene die in haar had geloofd terwijl ze langzaam roem verworf; en hij durfde het aan om haar nu de harde waarheid te zeggen. Dat was deels ook de reden waarom ze al die jaren bij hem was gebleven en de aanbiedingen van grotere galerieën had afgeslagen. Ze wist beter dan de meeste mensen: de waarheid is lastig te vinden.

Toen ze zichzelf die avond binnenliet in Edwards huis, kwamen de heerlijke geuren haar al tegemoet. Ze volgde ze naar de keuken, waar Edward achter het fornuis stond.

‘We kunnen over een paar minuten aan tafel,’ zei hij met een glimlach, terwijl hij de deksel weer op de sauspan legde. Toen ze naar de servieskast liep zei hij: ‘De tafel is al gedekt. Ga lekker zitten.’

Hij schonk een glas wijn in en schoof het over het aanrecht naar haar toe. Een rijke geur drong haar neusgaten binnen en het eerste slokje kietelde haar smaakpapillen. Ze keek toe terwijl hij het eten op de borden schepte: een visfilet op een bedje van witte korrels, met een struikje witlof ernaast en een sausje eroverheen gesprengeld.

In de eetkamer stonden verse bloemen op tafel en glom het bestek onder de kroonluchter.

‘Het is een nieuw recept,’ zei Edward toen ze gingen zitten. ‘In de saus zit een geheim ingrediënt.’

Een mooi gedekte tafel zonder speciale gelegenheid. Een nieuw recept met een geheim ingrediënt. Edwards werk was vaak vertrouwelijk en soms, als hij worstelde met een dilemma dat hij niet kon bespreken, werd hij zwijgzaam en afwezig, een schildpad die zijn kopje terugtrok in zijn huisje. Een heel productieve schildpad; in die periodes werden er een hoop klusjes in huis gedaan.

Schildpad Edward liet zich door niets uit zijn huisje lokken totdat hij daaraan toe was, dus hield Laura zonder morren de – voornamelijk eenzijdige – conversatie tijdens het eten gaande. Ze gaf commentaar op de vis (lekker) en probeerde, zonder resultaat, het geheime ingrediënt te raden (witte peper).

‘O ja!’ herinnerde ze zich toen ze bijna uitgegeten waren. ‘Sullivan liet me vanmorgen een heel vreemde e-mail zien.’ Ze vertelde Edward wat erin stond en deed verslag van het gesprek met Beatrice.

‘Hoe komt Sullivan aan een e-mail die aan jou is gestuurd?’ vroeg Edward, terwijl hij een stukje vis op zijn vork schepte.

‘Hij was naar mijn e-mailadres van de galerie gestuurd. Dat is zo ingesteld dat Sullivan een seintje krijgt als er honderd ongelezen e-mails in mijn inbox zitten. Hij is een soort overloopbeveiliging, eigenlijk.’ Edward schudde geamuseerd zijn hoofd. ‘Beatrice was weer helemaal in vorm,’ vervolgde ze. ‘Alleen maar afwijzend.’

‘Maar er zit wat in, toch?’ vroeg hij. ‘Na zo lang. Het is bijna niet mogelijk.’

‘Maar het is niet ónmogelijk,’ zei ze. ‘Hij is nooit gevonden.’

De woorden openden een diepe kloof in haar binnenste, een soort bodemloze put waar dingen in vielen en voor altijd verdwenen.

Edward keek haar aandachtig aan.

‘Stond er iets speciaals in die e-mail?’ vroeg hij.

‘Het is gewoon een gevoel.’ Terwijl ze het zei, besepte ze dat het

gevoel van die ochtend nogal was vervaagd; eigenlijk voelde ze op dit moment voornamelijk verzet tegen haar zus. ‘En die Claude houdt vol: hij heeft zelfs naar de galerie gebeld toen ik niet reageerde op zijn e-mails.’

‘Maar hij houdt er natuurlijk wel mee op als jij niet reageert,’ zei Edward. ‘Toch? Sullivan lost het wel voor je op.’ Er klonk een vleugje neerbuigendheid door in zijn toon, alsof Sullivan haar trouwe sint-bernard was. Maar aan de andere kant had Laura hem zelf even daarvoor vergeleken met een overloopbeveiliging.

‘Ik ben nieuwsgierig, geloof ik,’ zei ze. ‘Ik bedoel, waarom dringt hij zo aan?’

‘Geld,’ zei Edward meteen.

‘Ja, dat zal inderdaad wel.’

Zijn wenkbrauwen gingen vragend omhoog.

‘Maar... mama zou zo’n e-mail nooit negeren.’ En daar had je het: dit was de kern van het hele verhaal. Ze schoof de saus op haar bord opzij met haar mes en keek hoe de lege plek weer volliep. In gedachten hoorde ze haar moeder haar op haar kop geven: *Niet spelen met je eten*. Laura vervolgde: ‘Ik weet dat ik die e-mail moet deleten en vergeten. Maar dat zou zij niet doen.’ Ze keek naar Edward op. ‘Wat vind jij?’

Hij reageerde niet onmiddellijk maar keek fronsend naar zijn bord, alsof hij de resten van zijn diner bestudeerde. Laura wist dat zijn juristenbrein knarste en ratelde om de woorden te vinden die zo precies mogelijk weergaven wat hij ervan vond. Anderen hadden misschien iets clichématigs geroepen als ‘Doe wat je hart je ingeeft’ of ‘Ga er gewoon voor!’ met een nonchalante gemakkelijkerheid die de diepte had van een duimpje op sociale media, maar voor Edward betekende een mening iets waarop je kon rekenen.

‘Ik vind dat je geen enkele verplichting hebt om deze schim na te jagen,’ zei hij, ‘ook al zou je moeder dat wel doen.’ Hij glimlachte een beetje toen hij zijn waterglas oppakte en eraan toevoegde: ‘En ook al zou je zus dat níét doen.’

Een typische juristenmanier om te zeggen: ‘Je moet het zelf beslissen’.

Laura legde haar bestek dwars over het bord en vroeg zich af of Edwards werkprobleem zo ingewikkeld was dat hij ook nog een dessert had gemaakt.

Edward zette zijn glas neer en schraapte zijn keel. ‘Martin vroeg me vandaag of mijn vriendin ook naar het partnerdinerje komt zaterdag.’

‘Ik ben het niet vergeten,’ zei Laura.

‘Mijn vriendin,’ herhaalde Edward. ‘Wat een woord. Op mijn leeftijd. Het klinkt zo... oppervlakkig.’

En oppervlakkig was hij geenszins. Edwards levensmotto kwam van Flaubert: ‘Leef een ordelijk en regelmatig leven, zodat je krachtig en origineel kunt zijn in je werk.’ Edwards kracht bestond eruit dat hij elke werkdag zijn wekker om tien over halfzes zette en om kwart voor zeven – na een douche en een ontbijt – al in de auto zat, met dezelfde stalen koffiebeker die hij de avond ervoor mee naar huis had genomen, had afgewassen en op het afdruiprek had gezet. Waarom zou je kostbare gedachten verspillen aan het elke dag weer bedenken welke beker je meenam? En als je eenmaal betrouwbare adressen voor overhemden, sokken en ondergoed had gevonden, waarom zou je dan nog andere zoeken? De kledingkast van een seriemoordenaar, had Sullivan opgemerkt nadat Laura de rij identieke buttondown-overhemden en broeken aan hem had beschreven toen Edward en zij net samen waren.

‘Martin kan me gewoon bij mijn naam noemen,’ zei Laura. ‘Hij kent me al zes jaar.’ En ze voegde eraan toe: ‘Je weet toch dat hij mij alleen maar betitelt als “je vriendin” om jou op de kast te jagen.’

‘Misschien,’ zei hij een klein beetje verrast. Hoewel hij in zijn carrière elke dag tegenover politici en andere criminelen stond, ging hij nooit uit van het slechtste in mensen. ‘Maar toch.’ Hij was druk bezig een paar quinoakorrels bij elkaar te schrapen met de punt van zijn mes.

‘Wat is er?’ vroeg ze, hoewel het plotseling tot haar doordrong.

Hoe kon ze zo stom zijn? Het was geen werkprobleem dat Edward bezighield! De bloemen, de mooi gedekte tafel, zijn nervositeit. Ze wist

het, ook al had ze maar één keer eerder in haar leven een huwelijks-aanzoek gekregen. En dat was tientallen jaren geleden geweest, en totaal anders. Adam was op één knie gezakt met een klein doosje in zijn trillende hand, zijn stem gebroken van emotie.

‘We zijn gelukkig samen,’ zei Edward. Zijn mes duwde en duwde de korrels tot een vochtig hoopje. Hij keek haar heel even aan. ‘Ik bedoel, ik ben gelukkig.’

‘Wij zijn gelukkig,’ zei ze.

‘En we zijn al zes jaar samen.’ Hij legde zijn mes weg en stak zijn hand uit om de hare te pakken. ‘Op onze leeftijd is het geen grote sprong. Ik bedoel, het is geen parachutespingen.’ Er trilde een glimlachje in zijn mondhoeken. ‘Meer zoiets als van een stoerprandje afstappen.’

Ze keek naar haar vingers, verstrengeld in de zijne. Er zat verf onder een van haar nagelranden, sapgroen, dat koppig was blijven zitten na de spiritus, de douche en de nagelborstel. Ruwe, droge handen met dikke knokkels, niet de handen van een bruid.

‘Waarom kunnen we het niet laten zoals het is?’ vroeg ze.

Het was vreselijk om te zien hoe de hoop uit Edwards gezicht verdween en er teleurstelling en pijn voor in de plaats kwam. Wat was er mis met haar, dat ze het zo bot had gezegd? Misschien hadden de jaren van lange, eenzame uren in het atelier haar sociale vaardigheden uitgehold. Of was het gewoon te veel wijn bij het eten.

‘We zijn gelukkig zoals we zijn,’ zei ze, met een kneepje in zijn hand. ‘Precies wat je zei. We zijn gelukkig.’

Hij kneep even terug, trok zijn hand los om zijn servet van zijn schoot te pakken en legde die op tafel.

‘Misschien had Shelby dan toch gelijk,’ zei hij met een strak, spijtig lachje. ‘Ik had een ring moeten hebben.’ Shelby. Dus hij had het hier met zijn dochter over gehad. ‘Ik heb haar gezegd dat je geen ringen draagt vanwege de verf.’ Hij stond op, pakte zijn bord, stak zijn hand uit voor het hare en bracht ze allebei naar de keuken.

Laura zag Shelby voor zich, die juist heel direct was in plaats van

gereserveerd zoals haar vader, terwijl ze zei: ‘Pap, doe nou niet zo sukkelig, het maakt niet uit die verf, vrouwen zijn net eksters, dol op glimmertjes!’ Shelby’s moeder Elaine, Edwards echtgenote, was al jaren dood maar leefde voort in haar levendige, goedhartige dochter. Maar niet alleen daar; ook in het glas-in-loodraam in de keuken waardoor ‘s ochtends een warm kleurenpatroon op de keukenvloer viel, en in de indeling van de bloembedden. Elaine had een goed thuis voor Edward gecreëerd. Een thuis dat hij koesterde en nu aan Laura aanbood. Edward en zij brachten de meeste nachten samen door in dit huis. Was het niet gewoon de logische volgende stap die hij voorstelde?

Ze volgde hem naar de keuken waar hij de etensresten van de borden in de pedaalemmer schraapte.

‘Ik hoef geen ring,’ zei ze tegen zijn rug. ‘En ook geen boterbriefje.’ Tenslotte hadden de ring en het feit dat ze getrouwd waren niets voor Adam betekend. Kortgeleden had ze gehoord dat hij opnieuw was getrouwd, met een vrouw van net dertig. Laura had niet geweten of ze moest lachen of huilen toen ze beseftte dat het op die dag, lang geleden, waarop Adam Laura stamelend zijn eeuwige liefde had verklaard, nog twee jaar zou duren voordat zijn toekomstige tweede vrouw werd geboren.

‘Weet je dat je me nooit zomaar even belt?’ zei Edward. De deksel van de pedaalemmer klapte dicht en hij zette de borden in de gootsteen. ‘Gewoon, om te vragen hoe het met me gaat?’

‘Wil je graag dat ik dat doe?’ Ze vond het juist fijn dat ze niet waren zoals andere stellen en elkaar niet de hele tijd belden. En ze vond hun vaste dinsdag-donderdag-zaterdagpatroon ook prettig, realiseerde ze zich; daardoor was er in de rest van de week ruimte voor spontaniteit. Hem zien voelde dan altijd als een keuze die ze graag maakte.

‘Als jij in je werk verdwijnt, heb ik soms het gevoel dat ik ook voor je verdwijnt.’ Hij draaide de kraan open, trok de sproeikop eruit en spoelde de borden af. ‘Het is niet alleen een papiertje,’ zei hij. Hij praatte iets harder om boven het geluid van het stromende water uit

te komen. ‘En het is ook niet wat zo’n papiertje zegt. Het is juist wat de afwezigheid ervan zegt.’

‘Dat zegt niks,’ zei ze. Ze sloeg haar armen om hem heen en legde haar hoofd tegen zijn rug. ‘Het zegt dat we gelukkig zijn zonder.’ Ze voelde zijn schouderblad bewegen onder haar wang terwijl hij zijn hand uitstak om de kraan dicht te draaien.

‘Ik wil dat we getrouwd zijn,’ zei hij, zijn stem resonerend tegen haar wang. Hij keerde zich om in haar armen en keek op haar neer. ‘Ik weet dat het ouderwets is. Ik b en ouderwets.’

‘Niet zo ouderwets,’ zei ze terwijl ze glimlachend naar hem opkeek. ‘Niet je-moet-mijn-naam-dragen ouderwets,’ zei ze plagend. Ze had Adams achternaam niet eens gewild, en dat was nog v oor ze naam had gemaakt als schilder.

‘Dat zou ik niet van je vragen,’ zei Edward.

Hij klonk zo verlangend dat het haar verraste. En de vlaag van woede die door haar heen ging toen ze het hoorde, verraste haar nog meer. Het stak haar dat hij dat blijkbaar zo graag wilde. Alsof hij haar identiteit wilde opslokken in de zijne. Ze deed een stap naar achteren, zijn armen uit.

‘Ik wil dat we in  een huis wonen,’ vervolgde hij ernstig zonder te merken hoe ze reageerde. ‘Je kunt je huis gewoon houden natuurlijk, voor het atelier, en daar slapen wanneer je maar wilt.’

‘Goh,’ zei ze, niet in staat om het sarcasme dat als een scherpe dolk uit haar mond schoot tegen te houden.

Hij knipperde met zijn ogen omdat hij haar vijandigheid oppikte. ‘Zo bedoelde ik het niet,’ zei hij. Hij keerde zich om, opende de vaatwasser en begon de afgespoelde spullen erin te zetten. ‘Ik wil niet dat er veel verandert. Ik wil gewoon dat we het officieel maken.’ Hij zette het bestek systematisch in het mandje. ‘Ik wil niet dat er straks “levenspartner” in mijn overlijdensadvertentie staat.’

Overlijdensadvertentie. ‘Heeft dit met Geoff te maken?’ Een van Edwards vrienden was de maand ervoor onverwacht dood neergevallen; hij was een paar jaar jonger dan hij.

‘Nee, niet helemaal. Maar zijn dood heeft er wel voor gezorgd dat ik ben gaan nadenken over wat ik wil.’ Hij verbeterde zichzelf: ‘Wat ik nodig heb.’

‘Dit lijkt meer een ultimatum dan een aanzoek,’ zei ze.

‘Ik heb het helemaal verpest,’ zei hij gefrustreerd. ‘Shelby vermoordt me.’

‘Edward heeft me gevraagd om te trouwen,’ vertelde Laura de volgende dag aan haar moeder in het huis in de rustige buurt in Northwest Washington, die tegenwoordig Forest Hills werd genoemd. Toen ze hier opgroeide heette het nog niet zo. De buurt had toen nog geen naam. Maar toen in 1980 de metro kwam, die zich ondergronds vertakte als een barst in een ruit, werden bestaande buurten als Cleveland Park, Friendship Heights en Foggy Bottom de namen van metrostations en veranderde de rest van de stad, als een soort kettingreactie, in afgebakende wijken met namen. Makelaars hadden het proces versneld en chic klinkende namen als Crestwood en Berkley geïntroduceerd en daar goed aan verdiend. En op een gegeven moment, toen Laura nog studeerde, of misschien iets later, was het trapezium tussen Connecticut Hill en Rock Creek ‘Forest Hills’ gaan heten.

Laura en Geneviève zaten op het terras dat uitkeek op de zijtuin. Er zoemden bijen boven de bloembedden, de azalea was op z’n mooist en stak fel af tegen de achtermuur, er zat een hommelpop op het gele hart van de bloem die stuifmeel tegen zijn buik krabbelde. In de lente was het hier fantastisch. Als kind was Laura niet onder de indruk geweest van haar eerste Amerikaanse winter – kou en sneeuw leken bij de niet-verwelkomende vreemdheid van hun terugkeer te horen – maar de lente was een geweldige verrassing geweest; het dode land dat tot leven kwam op een manier die ze nog nooit had gezien. Het was een jaarlijks wonder waar je op kon rekenen. Overal waar ze nu keek kwamen de knoppen uit en bloeiden bloemen. Van hieruit kon ze geen enkele laksheid van de tuinman ontdekken. Verdorpe Beatrice.

‘Wat heerlijk,’ zei Geneviève. ‘Hebben jullie al een datum?’ Was het wreed om dit gesprek te hebben? Haar moeder zou er zich morgen niets meer van herinneren. ‘Als je het buiten wilt houden, kan dat natuurlijk maar heel kort.’

‘Nee, een bruiloft buiten is niets voor ons.’ Natuurlijk was trouwen zélf misschien niet eens iets voor hen. Ze hadden de avond ervoor besloten het onderwerp even te parkeren. ‘We zetten het in de ijskast,’ had Edward gezegd en ze hadden allebei net gedaan of het niets uitmaakte. Maar het maakte wél iets uit.

‘Je hebt gelijk,’ zei Geneviève. ‘Al die insecten en je hakken die steeds wegzakken in het gras.’ Met een peinzend gezicht vervolgde ze: ‘Het InterContinental heeft een generator. Maar die zit wel snel vol in het regenseizoen.’

‘We hoeven ons geen zorgen te maken over een generator, mam. Of over het regenseizoen.’ Er vloog een onzekere uitdrukking over het gezicht van haar moeder, dus voegde Laura er snel aan toe: ‘We zijn in Washington.’ En het oude Siam InterContinental was al tientallen jaren geleden tegen de grond gegaan, maar dat zei ze maar niet.

‘O, dat komt goed uit,’ zei Geneviève.

‘Ze slaat geen nieuwe herinneringen op,’ had de neuroloog vier jaar geleden aan de twee dochters uitgelegd over de diagnose. Met een verontschuldigende blik had hij eraan toegevoegd dat hij niet specifiek kon zijn over het type dementie. Het waren niet exact de kenmerken van Alzheimer, waarbij het langetermijngeheugen tot ver in het proces intact bleef, het was niet de ziekte van Pick die duidelijk zichtbaar was op een MRI-scan en geen Lewy body dementie met daaraan gekoppelde Parkinson-kenmerken. Laura had niet geweten dat er zoveel verschillende manieren waren om seniel te zijn.

De schade werd niet beperkt tot Genevièves frontale kwabben (de dokter wees op de MRI de smalle toppen aan de voorkant van de op een walnoot lijkende hersenen aan en ging daarna losjes met zijn hand over zijn eigen voorhoofd), maar was meer lukraak verdeeld. Het resulteerde in een verbijsterende uitval; grote stukken van het geheugen

waren weg en af en toe, op onvoorspelbare momenten, weer even hersteld, als een elektrische verbinding die aan en uit knipperde. Het betekende dat Geneviève's sociale gedrag intact was gebleven, en een gewoon gesprekje met haar leek vaak heel normaal. Dat had waarschijnlijk de diagnose vertraagd, zei de neuroloog.

Hij had Beatrice en Laura gevraagd naar zijn kantoor te komen om de resultaten van zijn onderzoek te bespreken. 'Ze was wáár?' had hij gevraagd, terwijl hij fronsend de verwijzing van de huisarts bekeek. Nadat ze het hem hadden uitgelegd had er een licht verwijt in zijn houding doorgeschemerd. Hij vond het duidelijk onaanvaardbaar onverantwoordelijk dat beide dochters hun bejaarde moeder zo'n verre reis hadden laten maken. Alsof iemand haar tegen had kunnen houden. 'Het maakt niet uit hoe het precies heet,' had Beatrice gezegd. 'Is er een behandeling voor?' De gezichtsuitdrukking van de arts had die vraag al beantwoord voordat hij zijn mond opendeed.

'Ik weet niet zeker of ik wel wil trouwen,' zei Laura nu.

'Waarom niet?' vroeg Geneviève. Oprecht benieuwd. Zonder ondertoon van 'op jouw leeftijd is het een wonder dat iemand je nog vraagt'. Deze ongecompliceerde, vriendelijke manier van vragen was zó niet de vroegere Geneviève, dat er een steek van verlies door Laura heen ging. Ze dacht terug aan wat Edward de avond ervoor had gezegd: het is juist wat de afwezigheid ervan zegt.

'Ik weet het niet,' zei Laura. 'Hij is lief voor me en we zijn heel goede vrienden. Ik kan me een leven zonder hem nauwelijks voorstellen.' Want dat leek het alternatief te zijn. Edward en zij hadden op de rand van de afgrond gestaan en zich omgedraaid, maar ze wisten nu allebei dat die afgrond er wás. 'Ik raak in paniek als ik eraan denk.' En daar was het weer: dat dreigende gevoel dat ze werd opgeslokt, dat ze verdween en tot niets werd gereduceerd. Dat had ze niet gehad toen Adam haar ten huwelijk vroeg – maar als ze nu terugkeek zag ze hoe levenloos en voor de hand liggend dat besluit was geweest, dat Adam en zij gewoon hadden gedaan wat er van hen werd verwacht, een of ander heteronormatief pad hadden gevolgd dat er al eeuwenlang lag,

als het feromonenspoor dat een colonne mieren automatisch volgt: huisje-boompje-beestje.

‘Is er chemie tussen jullie?’ vroeg Geneviève. ‘Je snapt wel wat ik bedoel.’ Ze trok haar wenkbrauwen op, twee delicate penseelstreekjes boven haar nog altijd heldere blauwe ogen. ‘Passen jullie fysiek bij elkaar?’

‘Ja, dat gaat goed,’ zei Laura. Ze voelde zich ongemakkelijk en preuts; Geneviève had in haar hele leven nog nooit met een woord over seks gerept waar Laura bij was.

‘Nou dan,’ zei Geneviève, terwijl ze achteroverleunde en een wat-is-het-probleem-dan-gebaar maakte. ‘Het is niet zaligmakend, maar wel belangrijk.’ Ze tilde haar glas met ijsthee op en tuitte haar lippen om het rietje te pakken, maar doordat ze uitademde gleed dat weg langs de rand van het glas en kreeg ze het niet te pakken.

Laura boog naar voren, pakte het rietje vast en hield dat stil tussen twee vingers. Geneviève lachte alsof Laura iets grappigs en onverklaarbaars deed.

‘Neem maar een slokje,’ moedigde Laura haar aan.

Geneviève zoog gehoorzaam aan het rietje. ‘Volgens mij is dit niet goed meer,’ zei ze toen ze het rietje met een vies gezicht losliet.

Laura nam het glas van haar aan en zette dat op tafel. Er was niets aan de hand met de thee, die van haarzelf smaakte prima. ‘De smaakpillen kunnen veranderen,’ had de dokter gezegd. ‘Ze gaan houden van heel zoete of juist heel zoute dingen en vinden dingen die ze altijd lekker vonden opeens afschuwelijk.’ Wat blijft er over van het zelf, vroeg Laura zich af, als je persoonlijke trekjes, je voorkeuren en je herinneringen allemaal van je zijn afgenomen? Wanneer hou je op dezelfde persoon te zijn?

Geneviève was nog niet op alle manieren waar Beatrice en Laura voor waren gewaarschuwd veranderd: ze was niet agressief of paranoïde of incontinent. In deze fase leek ze het meest op een keurig, hoewel vergeetachtig, meisje dat bij de padvinders zat: beleefd, opgewekt en volhardend. Ze accepteerde nieuwe feiten en paste die in een nieuw verzonnen verhaal over zichzelf in, dat ze vervolgens weer totaal

vergat en losliet als iemand die iets in een rivier gooit. Niet voor het eerst vroeg Laura zich af of ze de moeder die haar had grootgebracht verraadde door meer te houden van deze zachtere Geneviève.

‘Bea en ik hebben een meningsverschil over iets,’ zei Laura. Nog een vrijheid waar deze tweede versie van Geneviève ruimte voor liet: een niet-logische gespreksovergang was volkomen acceptabel. ‘Ik ben bijna zover dat ik ga iene-miene-mutten.’

‘Tien pond grutten...’ vulde Geneviève aan.

‘Precies,’ zei Laura. ‘Ik weet wat Bea zou doen. En ik weet wat jij zou doen.’ De oude Geneviève bedoelde ze; want wie wist wat de nieuwe zou doen? ‘Ik probeer te bedenken wat ik wil doen.’

Geneviève pakte haar ijsheeglas van het tafeltje voor zich.

‘Nou, wat is het nadeel?’ vroeg ze met haar glas halverwege. Toen Laura niet meteen antwoord gaf, liet ze het weer zakken en begon ze duidelijk articulerend, alsof ze het tegen iemand had die de taal niet goed sprak, uit te leggen: ‘Bedenk wat het ergste is wat er zou kunnen gebeuren. En bedenk hoeveel risico je bereid bent te lopen dat dat ook daadwerkelijk gebeurt. Op die manier wordt een moeilijke beslissing nemen vaak veel gemakkelijker.’ Ze tilde haar glas weer op, hield het rietje tussen haar vingers en nam een flinke slok.

Haar helderheid was onverwacht en plotseling. Was dit een stukje verleden dat Genevièves geheugen ophikte in haar bewustzijn, als een verwarde knot zeewier die naar de oppervlakte van de oceaan opstijgt? Of was er in haar hersenen echt een connectie gemaakt en praatte Laura nu met de oude Geneviève?

‘Ja, dat is een goede manier om het te benaderen,’ zei Laura voorzichtig, alsof ze een vogeltje dat naar haar hand hipte niet wilde afschrikken. ‘Er is eigenlijk geen echt nadeel.’

‘Nou, dan heb je nu je antwoord,’ zei Geneviève op dezelfde heldere toon. Ze nam nog een slok thee en vertrok haar gezicht in een grimas. ‘Deze is bedorven, dat moeten we iemand melden.’ Ze keek om zich heen alsof ze een serveerster zocht. De oude Geneviève, van wie ze een glimp had gezien, was alweer verdwenen. Naar een hotellobby,

misschien. Er waren zoveel hotellobby's en vliegveldlounches geweest in haar geschiedenis, zoveel clubsandwiches en zoveel ijs thee.

Maar ze was even bij Laura geweest, echt. De schok van blijdschap die door haar heen was gegaan begon al weg te ebben, maar maakte haar wel duidelijk dat ze het daarnet volkomen mis had gehad, helemaal mis. Ze hield niet méér van de nieuwe Geneviève dan van de oude; hoe kon ze dat hebben gedacht? En ze wist wat de oude Geneviève zou willen, natuurlijk wist ze dat. Plotseling moest ze haar tranen wegknippen. Ze haalde haar telefoon uit haar zak.

'Wat doe je, lieverd?' vroeg Geneviève. Ze had nooit de gewoonte gehad om 'lieverd' te zeggen. Het was waarschijnlijk wat de spraaktherapeut een 'propwoord' noemde, dat ze in dit geval gebruikte om te verhullen dat ze Laura's naam niet meer wist.

'Niks,' zei Laura. Ze tikte een kort bericht in, wachtte tot ze het zoefgeluid van een uitgaande e-mail hoorde, legde haar telefoon weg, stond op, pakte haar moeders glas van tafel en vroeg: 'Zal ik wat limonade voor je halen?'

Toen ze met het glas limonade in haar hand terugliep door de gang, bleef ze staan voor de zitkamer van haar moeder. Boven klonk een ononderbroken monoloog: Noi zat aan de telefoon en gaf iemand uitgebreide instructies. Laura zette het glas neer op het marmeren haltafeltje en liep de zitkamer in, waar ze om het bureau heen liep en de onderste la opentrok. Hij lag nog steeds vol met de stevige manilla enveloppen die Geneviève gebruikte in plaats van mappen. Laura had tegenwoordig dezelfde gewoonte. Ze zette de enveloppen rechtop in strikt alfabetische volgorde. Edward was helemaal blij geweest met Laura's ordelijke systeem. Ze keek de rij enveloppen door. Misschien stond hij hier niet. Maar hij stond er wel, keurig tussen de andere, met maar één woord erop: PHILIP. Laura aarzde even maar pakte hem toen uit de la en schoof die weer dicht. In de hal stopte ze hem in de A4-tas die ze daar had neergegooid, pakte het glas limonade en nam dat mee terug naar haar moeder.

Het antwoord op Laura's e-mail kwam de avond daarna.

Dank voor uw reactie. Hij woonde hier in Bangkok bij mijn vader, die vorige maand is overleden. Ik schrijf uit zijn naam omdat ik vermoed dat hij nooit eerder e-mail heeft gebruikt. Ik hoop dat u kunt helpen met de volgende stap. Ik ben bezig alle zaken wat het huis betreft te regelen.

Heeft nooit eerder e-mail gebruikt? Dat leek idioot. Zelfs Geneviève had e-mail gebruikt voordat ze dat niet meer kon. 'Ik hoop dat u kunt helpen' klonk vagelijk oplichterig-bezorgd. Laura had nu al spijt van haar impulsieve besluit om de e-mail te beantwoorden. Ze keek op de digitale klok bovenaan haar laptopscherm. Kwart over zes 's avonds. Dat betekende dat het in Bangkok kwart over vijf 's ochtends was. Claude was blijkbaar iemand die vroeg opstond.

Hebt u Skype? typte ze in de antwoordmail. **Kunnen we videobellen?**

Als dit een oplichter in een internetcafé in Ivoorkust, Bangladesh of Oekraïne was, zou die echt niet willen videobellen. Dan kreeg ze een smoesje dat de camera kapot was, of de verbinding te traag.

Mijn Skypenaam is Claude4142 was het antwoord.

Een paar minuten later hoorde ze het opgewekte rinkeltoontje en kwam de video op Laura's scherm knipperend tot leven, waar een glanzend wit stuk voorhoofd en een pixelige wenkbrauw verschenen. Het hoofd ging naar achteren en het beeld vormde zich in een meisjesachtige vrouw die rond de zestig moest zijn, met haar tot op haar schouders en rode lippenstift op.

'Allô,' zei ze, fronsend naar de plek op het scherm waar Laura's gezicht te zien moest zijn; haar ogen keken omlaag in plaats van recht in de camera. 'Mevrouw Preston? Laura?' Haar accent klonk Frans.

'Ja,' zei Laura, de neiging om te roepen onderdrukkend. 'Eh... Claude?'

'Ja,' zei de vrouw. Haar hoofd bewoog even alsof ze iets van zich afschudde, en ze voegde eraan toe: 'Claudette.'

Vroeger zou zo'n gesprek weken hebben geduurd: luchtpostpapier dat boven de wolken in vliegtuigen heen en weer werd gevlogen, of misschien een ongelofelijk duur telefoongesprek, waarbij stukken elkaar overlaptten of werden herhaald. Maar dat was verleden tijd. In deze wonder-eeuw was iedereen doorlopend verbonden, alsof er een Möbiusband van elektronen ongebroken rondom de aarde zweefde, en het had maar een paar minuten geduurd om tegenover elkaar te gaan zitten. Het beeld haperde af en toe een beetje, maar het geluid was kraakhelder.

Claudette gebaarde naar iemand buiten beeld. 'Moment,' zei ze tegen Laura en ze schoof uit beeld terwijl iemand anders op het scherm afliep: een slanke man gekleed in wat een katoenen pyjama leek, zoals die in een ziekenhuis of een gevangenis wordt gedragen. Was zijn hoofd kaalgeschoren? Hij liep langzaam, een beetje hinkend – was hij mank? – en kwam steeds groter in beeld totdat Laura naar het midden van zijn lijf keek. 'Elle est là,' hoorde ze Claudettes stem buiten beeld en de man deed weer een paar stappen naar achteren. Even stond het beeld stil en knetterde er statische elektriciteit over het scherm, en toen was zijn gezicht opeens heel dichtbij.

'Lolo?' zei hij. Het scherm veranderde even in iets kubistisch met pixelblokken en sprong toen terug naar een perfect scherp beeld. Zijn lippen waren op elkaar geklemd van concentratie, zijn bruine ogen keken in de hare. Ze kon haar eigen gezicht zien, de reflectie van twee kleine bleke ovalen in zijn zwarte pupillen. 'Ben jij het?'

Hoofdstuk 2

‘Heb je hem helemaal niets gevraagd?’ vroeg Edward terwijl hij achter Laura aan liep, die haar weekendtas uit de kast in de logeerkamer pakte en die meenam naar haar slaapkamer. ‘Je hebt hem helemaal niets gevraagd over waar hij de hele tijd heeft gezeten?’

‘De verbinding was superslecht,’ zei ze, terwijl ze kleren uit lades tevoorschijn haalde. ‘Maar heel even scherp, nog minder dan een minuut, en toen viel ze helemaal weg.’

Het enige wat Laura had kunnen zeggen op het moment dat het beeld begon te sputteren en vervolgens bevroor, was: ‘O, mijn god’ en toen de verbinding werd verbroken en niet meer wilde opstarten: ‘Blijf daar! Blijf daar!’ zoals je naar een vriend zou roepen die boven in een overdekt winkelcentrum over de balustrade leunde en naar je zwaaide, terwijl jij naar de lift rende. ‘Blijf daar, ik kom eraan!’

‘Gelukkig is mijn paspoort nog geldig,’ merkte ze op. Het was bijna verlopen, sluimerend in een la.

‘En je denkt dat hij het was?’ vroeg Edward. ‘Wat heeft hij gezegd wat dat voor jou bewees?’

‘Hij hoefde niks te zeggen.’ Ze legde T-shirts en ondergoed op het bed en liet er een armvol sokken naast vallen.

‘Stop even,’ zei Edward terwijl hij zijn handen over de hare legde. ‘Stop even.’

Hij ging op het bed zitten en na een klein moment liet ze zich tussen de zachte stapeltjes kleding naast hem zakken.

‘Je weet dat dit gekkenwerk is,’ zei Edward dringend.

‘Niet als hij het is,’ zei ze.

‘Dat ligt niet bepaald voor de hand,’ zei hij. ‘De kans daarop is heel, heel klein.’ Hij hield haar handen nog steeds in de zijne en gaf er een kneepje in. ‘Haal even adem en denk na. Wat heb je gezien – of wat heeft hij gezegd – waardoor je denkt dat hij het was?’

Ze haatte het als iemand tegen haar zei ‘haal even adem’, alsof ze een kind was, of een hysterische vrouw. En ze haatte het nog erger als iemand haar zei dat ze moest nadenken. Het was niets voor Edward om op die manier tegen haar te praten, zo neerbuigend, maar hij was nu natuurlijk van slag. Toen hij haar was komen halen voor hun donderdagse uit-eten-en-naar-de-filmavond, had hij haar aangetroffen terwijl ze druk bezig was met inpakken.

‘Hoe leg je uit dat je je broer herkent?’ zei ze.

‘Nou,’ zei hij, uiterst rationeel. ‘Ik ben opgegroeid met mijn broer. Ik heb hem elke dag van mijn jeugd meegemaakt, vanaf mijn derde tot ik naar de universiteit ging. En sindsdien heb ik hem ook nog heel regelmatig gezien. Daarom herken ik hem. Ik zou niet zeker weten of ik iemand zou herkennen die ik sinds ik een kind was niet meer heb gezien.’

‘Waarschijnlijk wel als het je broer was,’ zei ze.

Hij deed nog een poging: ‘Was er iets speciaals aan de man die je zag? Zijn trekken, zijn stem?’

Ze tastte in haar herinnering naar wat er door haar heen was geflitst toen ze in de ogen van de man op het scherm keek, maar het was mistig; wat ze had gedacht was vervaagd en vervlogen.

‘Hij leek op papa,’ zei ze uiteindelijk. ‘Zijn gezicht leek op dat van papa.’ Ze fronste. ‘Maar hij is kaal.’ Haar vader had altijd een kop vol haar gehad. Maar als deze man Philip was, was hij nu ouder

dan Robert ooit was geworden; dus misschien zou Robert met het klimmen van de jaren ook wel kaal zijn geworden. ‘Of zijn hoofd was geschoren. Dat was moeilijk te zien. En hij was lang, net zoals papa.’ Hij was in ieder geval een stuk langer geweest dan Claudette.

‘Wat nog meer?’ vroeg Edward. ‘Hoe klonk hij? Wat voor indruk maakte hij?’

‘Hij leek... geamuseerd. Niet in de zin van grappig, eerder een beetje ironisch.’ Ze voegde er niet aan toe dat hij niet Amerikaans klonk. Het was iets met de klinkers. Laura had zelf blijkbaar ook een accent gehad toen ze terugkwamen in Amerika; ze was ermee geplaagd door haar nieuwe schoolvriendinnen. ‘Alsof hij een binnenpretje had. Niet dat hij iemand uitlachte, hij glimlachte niet eens. Hij was gewoon... kalmjes geamuseerd.’

‘Oké,’ zei Edward met nieuwe energie, alsof ze hem gereedschap had gegeven waarmee hij een lastig slot kon openkrijgen. ‘Niet paniekerig, niet angstig, niet overmand door emotie?’ Ze schudde haar hoofd. ‘Dus – niet echt als iemand die ontvoerd is en gevangen wordt gehouden? Niet als iemand die zijn zus sinds zijn achtste voor het eerst weer ziet?’

‘Misschien heeft hij het Stockholmsyndroom. Of,’ bedacht ze op eens, ‘hetzelfde als wat mama heeft. Misschien weet hij niet eens waar hij is.’

‘Hoe goed kun je je hem herinneren?’ vroeg Edward. ‘Je was nog heel jong.’

‘Ik was zeven,’ zei ze. Een heel leven geleden, maar tegelijkertijd ook pas gisteren. ‘We waren heel close met elkaar.’ Maar was dat echt zo, of was het iets wat ze zo lang te horen had gekregen dat het een herinnering leek?

‘Wil je iets voor me doen?’ vroeg Edward. ‘Je ogen dichtdoen en proberen hem als kind voor je te zien?’

Ze sloot haar ogen en keek naar de donkerbruine duisternis aan de binnenkant van haar oogleden. Na een halve minuut waarin ze allerlei losse gedachtenflarden uit haar hoofd verjoeg, was hij er: Philip, een

klein blond ventje dat naast het geopende autoportier stond. Zijn gezicht was vertrokken alsof hij tegen de zon in keek of zich schrap zette voor een klap. Waar kwam dat beeld vandaan?

‘Vertel me over hem.’ Edwards stem klonk zacht. ‘Hou je ogen dicht en kijk naar hem.’

‘Hij had blond haar,’ zei ze. ‘Bijna wit. Dat hadden we toen allebei.’ Ze hield haar ogen dicht en voelde zich een beetje belachelijk, theatraal, net zoals tijdens de hypnose-sessies die ze rond haar vijftiende had gedaan om van het roken af te komen. ‘Hij was klein voor zijn leeftijd. De mensen vroegen altijd of we een tweeling waren.’ Ze glimlachte. ‘Dat vond hij een belediging; hij was vijftien maanden ouder dan ik.’ De jongen in haar gedachten zag er op een nerveuze manier uitdagend uit. Hoe unfair was het om één fotomoment in iemands leven tot een representatie van die hele persoon te maken? Terwijl ze dat dacht, herinnerde ze zich haar handen die werden vastgehouden, net zoals Edward nu deed, en een stem die ernstig zei: ‘Ik leer het je wel.’

‘Hij was aardig,’ zei ze. Haar stem brak een beetje, de tranen drongen achter haar gesloten ogen. ‘Hij was een fijne broer.’

‘Oké,’ zei Edward. ‘Dus wat je je herinnert is een klein, blond, lief jongetje.’ Ze knikte. ‘En vandaag heb je een lange, kale, ironisch geamuseerde man van middelbare leeftijd gesproken, minder dan een minuut, via een slechte Skype-verbinding.’

Ze opende haar ogen. Was dit wat Edward deed als officier van justitie? Gebruikte hij de woorden van de getuige tegen hem of haar om diegene te breken? Maakte hij er een selectie uit en gooide hij ze terug in diens gezicht, om te knagen aan iemands zekerheid en verborgen twijfels aan te wakkeren? Ze trok haar handen onder de zijne vandaan.

‘Ik kende die man op het scherm,’ zei ze. ‘Ik kende hem.’

‘Misschien wilde je dat,’ zei Edward zacht.

‘Misschien. Ik weet het niet,’ zei ze. ‘Maar wat ik wél weet is dat mam, als ze had gekund...’ haar stem stakte in haar keel en de rest

van haar woorden kwam er moeizaam maar vastberaden uit, 'zou gaan. Dus ga ik ook.'

Ze stond op, zette haar tas op het bed, trok aan de rits om hem open te doen, rolde een t-shirt op en stopte dat erin.

'Heeft dit op de een of andere manier iets te maken met je weglopen voor... waar we het over hadden?'

'Edward, nee. Daar heeft het niets mee te maken.'

Ze stopte een paar opgerolde sokken in de verste hoeken van de tas. 'Ik weet dat dit niet rationeel is. Maar dat is het juist – het *is* niet rationeel. Het is een gevoel.' Vijf kleine rolletjes ondergoed; ze dacht even na en stopte er nog een slipje bij. Een van de lessen van Geneviève: 'Van extra ondergoed heb je nooit spijt.'

'Heb je al een vlucht geboekt?' Hij zag er opgelucht uit toe ze 'nee' schudde. 'Als je een paar weken kunt wachten, ga ik met je mee.'

'Nee,' zei ze, wat ze meteen probeerde te verzachten door er 'Ik heb geen idee hoelang het gaat duren' aan toe te voegen. Edwards agenda was te vol gepland om er een gaatje in te vinden, dat was hoe hij het graag had. Geen ruimte voor een spontane trip overzee met een open einde.

'Herinner je je dat programma op de radio over internethoaxes?' zei hij, terwijl ze twee los vallende, dunne katoenen broeken oprolde en ze naast de zachte rolletjes ondergoed legde. 'We vonden het allebei krankzinnig dat die man na slechts een paar e-mails naar Afrika vloog.' De man was beroofd en in elkaar geslagen en voor dood achtergelaten, en op de radio had men gespeculeerd over andere slachtoffers die hetzelfde hadden gedaan en hun verhaal nooit hadden kunnen doen omdat ze het niet hadden overleefd.

'Ik geloof echt niet dat Claudette een kaalplukken-van-eenzame-zielenoperatie runt,' zei Laura. Ze vouwde een beha dubbel, deukte de ene cup in zodat die in de andere paste en schoof hem op een plekje dat nog vrij was.

'Er zijn andere manieren waarop je opgelicht kunt worden,' zei Edward. En toen: 'Wat zei Beatrice? Waarom gaat ze niet mee?'

‘Beatrice heeft alleen al deze week dertigduizend dingen gepland staan,’ zei Laura ontwijkend. Een spijkerbroek, een dunne trui voor in het hotel dat natuurlijk airconditioning had. De weekendtas was bijna vol.

‘Je kunt Noi meenemen. Om te vertalen.’

‘Noi heeft een eigen leven, ze kan niet zomaar alles uit haar handen laten vallen,’ zei Laura, ‘En ik denk dat ik het wel red met Engels. Bangkok is een grote stad.’ Ze zei het met een zekerheid die ze niet voelde. Ze had als volwassene nooit voet in Bangkok gezet, ze wist niet meer over de stad dan iemand die er nooit was geweest.

In een van de zijvakken van de tas stopte ze een plastic zakje met toiletspullen in reisformaat, een doosje ibuprofen voor het geval ze migraine kreeg, zuigtabletten tegen maagzuur, antihistaminepillen tegen allergie en de schildkliermedicijnen die haar waren voorgeschreven. ‘Er is een dorp voor nodig om een kind groot te brengen,’ luidde een Afrikaans spreekwoord, maar er was een hele apotheek voor nodig om iemand van boven de vijftig op de been te houden.

‘Ik smEEK je,’ zei Edward. ‘Alsjeblieft, maak even pas op de plaats.’ Hij liep over van frustratie en bezorgdheid. ‘Wat is je plan voor als je daar bent?’

‘Ik neem hem mee terug.’ Ze ritste de tas dicht.

‘En als hij geen geldig paspoort heeft?’

‘Dan zorg ik daarvoor. Ik heb mama’s papieren.’ Ze pakte de manilla envelop die ze uit het huis had gesmokkeld na de lunch met haar moeder van haar bureau en liet hem in het grote, platte zijvak aan de buitenkant van haar tas glijden –waar verder niets in zat, zodat er niets mee zou gebeuren als er iets misging en iets begon te lekken of zo. Peinzend deed ze een stap naar achteren. *Ben ik iets vergeten?*

‘Dat zal niet genoeg zijn,’ zei Edward. ‘Luister je? Kijk me aan.’ Zijn voorhoofd was gefronst, zijn blik intens. ‘Die papieren laten zien dat er ooit een jongetje was dat Philip Preston heette. Maar ze bewijzen niet dat de man van middelbare leeftijd die in dat huis woont hetzelfde jongetje is.’

‘Dan helpt de ambassade wel,’ zei Laura. Toen Edward zijn mond opende om te reageren zei ze: ‘Stop! Ik zie het wel als ik daar ben.’

Hij liep achter haar aan toen ze de tas naar beneden bracht. In de hal keerde ze zich om en keek hem aan.

‘Ik weet dat je niet wilt dat ik ga,’ zei ze. ‘En dat begrijp ik. Maar ik ben een *grown-ass woman*.’ Ze kende de term uit films en podcasts, maar had hem nooit eerder gebruikt. En dat ging ze waarschijnlijk ook niet meer doen, besloot ze toen ze het eenmaal had gezegd. ‘En echt volledig in staat om beslissingen te nemen.’ Als hij haar man was, als ze wettelijk met elkaar verbonden waren, was ze dan verplicht om rekening te houden met wat hij ervan vond? Hoorde dat bij ‘het officieel maken?’ ‘Het gaat om mijn broer. Je moet stoppen met mij proberen te stoppen.’

‘Ik probeer je niet te dwingen,’ zei Edward, ‘ik ben bezorgd, Laura. Ik ben bezorgd op de manier waarop iemand die van je houdt bezorgd is. En als je hier zo zeker over bent, waarom heb je dan niets aan je zus verteld?’ Het was een schot in het duister, maar hij zag aan Laura’s gezicht dat het raak was. ‘Waarom skype je eerst niet nog een keer? Met Beatrice erbij, deze keer. Ze is ouder; ze moet hem zich beter herinneren dan jij.’

‘Dat doet ze toch niet. Ze wilde al niet dat ik op die mail reageerde.’

‘Vraag het haar gewoon,’ zei Edward. ‘Alsjeblieft.’

Laura zette haar tas op de grond en haalde haar telefoon uit haar zak.

Ik denk dat het Philip echt kan zijn typte ze.

Ze verzond het bericht en voegde er nog iets aan toe.

Ik wil dit niet doen zonder jou.

‘Dank je wel,’ zei Edward opgelucht. ‘Alsjeblieft, belooft me dat je geen actie onderneemt voordat je iets van haar hebt gehoord. Doe nou niets...’ Hij sloeg zijn armen om haar heen en begroef het volgende woord, wat dat ook was geweest, in haar haar. ‘Overhaasts’. ‘Stoms’. Of misschien, als ze hem het voordeel van de twijfel gunde, gewoon ‘meer’.

Laura en Edward aten thuis en streamden een film alsof het een doodgewone avond was, terwijl ze wachtten op een reactie van Bea. Niet echt doodgewoon, omdat ze dit soort dingen nooit in Laura's huis deden, waar de koelkast altijd vrijwel leeg was en het comfort minder. Edward stelde niet voor om naar zijn huis te gaan; hij bekeek de mogelijkheden om eten te laten bezorgen op haar telefoon en vouwde zichzelf opgewekt op in het tweezittertje in haar kantoortje om de film te kijken op de omgedraaide monitor op haar bureau. Het had allemaal een wat concessie-achtig gevoel, alsof Edward wilde laten zien dat hij flexibel kon zijn, dat hun levens in elkaar schuiven geen eenzijdige inspanning was. Of misschien was hij gewoon praktisch en wilde hij een oogje op Laura houden zodat ze niet toch naar het vliegveld vertrok.

Terwijl ze *vindaloo* en *saag* opschepten en de samosa's verdeelden, veranderde hun bitse dialoog langzaam in een echt gesprek. De film was goed en bij de aftiteling, met haar telefoon op de trilstand vergeten op de armleuning en Edward geeuwend naast zich, was de tintelende opwindning weggevloeid die na het Skype-gesprek als champagne in haar aderen had gebubbeld. Het hele gedoe leek een beetje idioot inmiddels, als de vervlogen logica van een koortsdroom de volgende ochtend in het daglicht. De haastig ingepakte tas in de gang was ronduit belachelijk. Geen wonder dat Edward zo van streek was geweest.

'Ik kan blijven slapen als je wilt,' zei Edward toen hij opstond en zich uitrekte, maar zijn snelle blik op de klok ondermijnde zijn woorden.

'Nee, het is goed,' zei ze. 'Je hebt helemaal geen spullen hier, dus zou je afschuwelijk vroeg op moeten.'

Hij sloeg zijn armen om haar heen en legde zijn voorhoofd tegen het hare. 'Belof me dat je niet midden in de nacht op een vliegtuig stapt,' zei hij.

'Ik beloof het,' zei ze.

Hun welterustenzoen ontaardde bijna in meer, tot Laura zich met moeite van hem losmaakte en met een klapje op zijn borstkas zei: 'Genoeg zo.' Daarna duwde ze hem met zachte hand de voordeur uit naar buiten.

Toen ze door het huis wandelde om overal de lichten uit te doen, bleef ze staan in de woonkamer, waar ze haar laptop open had laten staan. Het zoekscherm van de browser stond open; de cursor knipperde.

Ze had ooit een artikel gelezen over anoniem geaggregeerde zoektermen, dat mensen vaak een hele zin intypten op Google alsof ze iets aan een orakel vroegen. ‘Hoe weet ik of hij vreemdgaat’ of ‘Stel dat het kanker is’.

Ze ging zitten, zette de laptop op haar schoot en typte ‘Moet ik naar Bangkok gaan?’ in het zoekvenster. Na slechts een paar klikken zat ze verstrikt in een internetforum voor reizigers die vaak lange afstanden moesten vliegen. Het was verbazend hoeveel er te bediscussiëren en te ruziën viel over zo’n beperkt onderwerp. Het commentaar was cryptisch en stond vol acroniemen en insidersgrapjes. ‘Update: de nieuwe 767 heeft een stoelafstand van 30, afgrijselijk. NIET DOEN!’ Toen Laura’s telefoon trilde, pakte ze hem automatisch op terwijl ze met haar andere hand verder scrolde.

‘Je wilt wát niet zonder mij doen?’ klonk het meteen in haar oor.

‘Dank je wel dat je zo snel reageert.’

‘We hadden een geen-schermen avond,’ zei Bea. ‘Ik checkte mijn telefoon voor ik naar bed ging en zag dit – wat is dit?’

‘Gewoon wat er staat.’

‘Je denkt dat het Philip is. Hoezo? Van die e-mail laatst? Gebaseerd op wat?’ Beatrice klonk beschuldigend maar ook het-is-laat-gedempt, hoewel haar kinderen tieners waren en geen slapende kleine kinderen, en waarschijnlijk met koptelefoons op zaten te gamen boven in hun voorstedelijke slaapkamers.

‘Een videogesprek.’ Ze was irritant kortaf, ze wist het. Ze was van plan alles duidelijk en zorgvuldig uit te leggen, zonder emotionele lading, maar Beatrice’ houding zorgde ervoor dat ze haar stekels opzette. Sommige groeven uit je kindertijd zijn zo diep dat geen enkele hoeveelheid goede bedoelingen de naald eruit kan wippen.

‘Je hebt gereageerd op de e-mail.’ Een nauwelijks onderdrukte zucht.

‘Hij noemde me Lolo.’ Laura schakelde over naar een site waarop je reizen kon boeken en type IAD en BKK in. ‘Niemand anders heeft me ooit Lolo genoemd. Alleen familie.’ Ze scrolde omlaag en kruiste allerlei vakjes aan om de zoekopdracht te beperken. ‘En zijn ogen.’

‘Lolo staat in je e-mailadres,’ zei Bea. ‘En wat was er met zijn ogen?’ Toen, op scherpe toon: ‘Zit je nou te týpen?’

Laura hield er onmiddellijk mee op.

‘Nou, vertel me dan maar over dat videogesprek.’ Afgemeten, een commando.

Laura beschreef hoe het was gegaan: dat Claude, de schrijver van de e-mail, geen man maar een voortvarende Franse vrouw bleek te zijn; dat degene die Philip moest zijn lang en kaal was en dat ze, hoewel het een slechte verbinding was, zijn gezicht heel goed had kunnen zien.

‘Wat heb je tegen hem gezegd?’ vroeg Bea. ‘En wat zei hij?’

‘Ik vroeg hoe het met hem ging, en hij zei: “Goed”.’ In gedachten hoorde ze zijn stem weer, die vreemde, niet echt Amerikaanse uitspraak. ‘En toen viel de verbinding weg en konden we elkaar niet meer bereiken.’

‘Heeft hij...’ Maar Beatrice onderbrak zichzelf. Het was te groot, er waren te veel vragen. ‘Ik kan niet geloven dat je dat hebt gedaan.’

‘We kunnen samen beeldbellen met hem. Met z’n tweeën,’ zei Laura.

‘Je wéét dat hij het niet kan zijn. Dit is belachelijk.’

‘Vertel me dat maar als je hem zelf hebt gezien,’ zei Laura.

Het bleef een tijdje stil.

‘Ik weet niet of dat veel zal helpen,’ zei Bea.

‘Hoe bedoel je?’

‘Ik weet niet of ik hem wel zal herkennen,’ zei Bea. ‘Ik herinner me hem nauwelijks.’

‘Hoe kan dát nou?’ vroeg Laura verontwaardigd. Bea was nota bene twaalf geweest!

‘Daar voel ik me al rot genoeg over,’ snauwde Bea. ‘Het is lastig te weten wat ik me herinner en wat me is verteld,’ voegde ze er wat zachter

aan toe. ‘Met al dat geld inzamelen, snap je.’ Het geld inzamelen waar Laura niet mee had mogen helpen. ‘Misschien moeten we het er met oom Todd over hebben.’

‘Die kende Philip niet eens,’ zei Laura, terwijl ze probeerde niet geërgerd te klinken. Ze had Beatrice’ heldenverering van oom Todd altijd irritant gevonden. Hij was geen oom van hen, niet eens een vriend van de familie. Hij was een man van het werk van hun vader die na diens dood was komen opdagen, als een soort extraatje naast de pensioenbetalingen. Na de begrafenis was hij een terugkerende aanwezigheid bij bijvoorbeeld diploma-uitreikingen en stuurde hij kaarten met verjaardagen of Kerstmis, ondertekend met ‘liefs’. Laura wist niet eens wie hem ‘oom’ was gaan noemen – Bea waarschijnlijk. Terwijl Geneviève altijd beleefd onverschillig tegen hem was geweest en Laura hem tolereerde, had Bea hem om de een of andere reden altijd behandeld als een soort stiefvader.

‘Hij kan misschien een achtergrondcheck doen van die Claude,’ zei Bea. ‘Hoewel ik het verschrikkelijk vind zijn tijd te verspillen aan zoiets als dit.’

‘Mama zou het geen tijdverspilling vinden,’ zei Laura. ‘Ze zou die e-mail meteen hebben beantwoord. En ze zou nu al naar Bangkok zijn gevlogen.’

“Zou” betekent niets,’ zei Bea. ‘Het enige wat we hebben is “is”.’ Een zucht. ‘Wacht even, dan kijk ik in mijn agenda.’ Gedempte geluiden terwijl ze de telefoon neerlegde. Toen haar stem terugkwam klonk die verder weg, ze was blijkbaar overgeschakeld op de luidspreker. ‘Je zoekt echt het slechtste moment uit voor zoiets.’

Laura’s handen kropen terug naar haar toetsenbord en drukten de toetsen zachtjes in. De twijfels van haar zus hadden de hare verjaagd; haar bloed tintelde weer.

‘Ik kan morgen een videogesprek doen,’ zei Beatrice alsof ze haar zus een enorme gunst verleende.

Laura scrolde langs de lijst uitgaande vluchten en selecteerde met een klik een vlucht van IAD naar NRT vroeg op zaterdagochtend, en

een aansluiting van NRT naar BKK die zondagmiddag om drie uur, lokale tijd, landde.

‘Hallo?’ vroeg Bea. ‘Kun je morgenavond? Het moet wel hier.’ Natuurlijk moest Laura naar haar toe; Bea was nog nooit in Laura’s huis geweest. Er was altijd een goede reden waarom dat niet kon – het verkeer, de kinderen. Het meest logische was om af te spreken in het Tudorhuis waar hun moeder woonde, dan konden ze haar ook even zien. In ieder geval had Bea, na de heftige ruzies over de kosten van de renovatie van Laura’s huis, het eindresultaat nooit gezien.

‘Ik stuur meteen een e-mail naar Claude,’ zei Laura, terwijl ze op VLUCHT BOEKEN klikte.

De avond daarna belden ze samen vanuit Bea’s huis in Northern Virginia, in het erkerkamertje op de begane grond dat Beatrice als kantoortje gebruikte, met haar zestienjarige tweeling nieuwsgierig op de achtergrond. Clem was er niet en Laura vroeg niet naar hem. Je vroeg niet waar Clem uithing, net zoals je vroeger nooit vroeg waar papa was.

‘Hé mannen, wat is de laatste internetgame?’ vroeg Laura aan haar neefjes terwijl Skype opstartte. ‘Nog steeds *Fortnite*?’

‘*Fortnite* is kinderachtig,’ zei Dustin.

‘Niet per se kinderachtig,’ zei Dean, die haastig de uitspraak van zijn tweelingbroer verzachtte. ‘Gewoon niet... voor serieuze gamers.’

‘Het gaat alleen maar om *loot crates*,’ zei Dustin minachtend. ‘Niet om hoe goed je speelt.’

Ze zag de jongens te weinig, tussen haar bezoeken door groeiden ze uit tot mannen, van gretige onstuimige jongetjes sprongen ze hortend naar ongemakkelijke pubers, naar bijna-volwassenen met beginnende pluizige gezichtsbehandling. Dustin had haar omhelsd toen ze binnenkwam en haar neus was maar tot zijn schouder gekomen.

‘Maar wat doen jullie eigenlijk thuis op een vrijdagavond?’ vroeg Laura.

‘Eindexamen volgende week,’ zei Dean. Ze had een glimlach maar

geen omhelzing gekregen van Dean, die wat ernstiger en verlegener was dan zijn broer. Laura had nooit moeite hen uit elkaar te houden.

‘Wat is een “loot crate”?’ vroeg Laura.

‘Opletten!’ zei Bea scherp terwijl de Skype-beltoon overging. ‘Jongens, geef ons wat privacy alsjeblieft.’ Ze gehoorzaamden goedmoedig, zonder enig teken van rebellie op hun identieke gezichten, en liepen terug naar de aangrenzende woonkamer waar ze toen Laura binnenkwam op de bank hadden gehangen.

Claudette nam precies zo op als de vorige keer en zei: ‘Hij komt er zo aan,’ zonder uit te leggen waarom hij vertraagd was of waar hij vandaan moest komen. De verbinding was opnieuw slecht en daarom verliep het gesprek haperend. Beatrice stelde vragen waar Laura niet aan had gedacht: ‘Wat Claudettes rol in het geheel was? Hoelang Philip daar al woonde?’

‘Mijn vader is vorige maand overleden,’ zei Claudette. Ze zweeg niet even om de gelegenheid te geven haar te condoleren. ‘Ik ben hier om zijn zaken te regelen en trof dit huis vol mensen aan.’ Haar opgetrokken wenkbrauwen nodigden hen uit om haar verbazing te delen. ‘Ik heb alles met de anderen geregeld en nu is jullie broer nog de enige in dit huis.’ Haar toon viel moeilijk te duiden – bedoelde ze dat hij een soort ongedierte was, dat hij gevangen zat, of was het gewoon neutraal? Het beeld bevroor en haar volgende zin begon middenin: ‘... gaf hij me jullie namen en heb ik jullie via Google opgezocht.’

Dat verklaarde waarom ze contact had opgenomen met Laura. Beatrice was getrouwd en gebruikte al voor het internettijdperk de achternaam van haar echtgenoot, en hoewel Geneviève ooit significant aanwezig was geweest op het net, was dat op dit moment nog maar nauwelijks zo. Het glimlachende boegbeeld op de website van de Stichting en een eervolle vermelding onder het kopje ‘over ons’ resteerden nog, maar er stond geen contactadres meer van haar online.

‘Hier is hij,’ zei Claudette. Ze draaide de computer iets naar een rij ramen toe; het scherm werd wit en de figuur die in beeld opdook was in eerste instantie een donkere pilaar omgeven door schel licht. De

pilaar ging voor de computer zitten, waarmee hij de zon blokkeerde. Het beeld vormde zich langzaam tot dezelfde lange man in pyjama die Laura kende van de vorige keer. Laura tuurde naar zijn ogen in een poging te zien wat ze eerder had gezien.

‘Niet huilen,’ zei de man die Philip zou kunnen zijn.

‘Ik huil niet,’ had Laura bijna gezegd, maar Bea sprak als eerste.

‘Ik huil niet,’ zei ze. Ze fronste haar wenkbrauwen en trok een geconcentreerd gezicht; even was ze weer dertien, fel zoals ze was geweest op de nieuwe Amerikaanse school, trefzeker zwaaiend met haar hockeystick waardoor ze bij de eerste poging al was toegelaten tot het schoolteam. ‘Ben jij dat? Philip?’

‘Hoe gaat het, Beatrice?’ zei de man. ‘Koningin Bea.’

‘Waar was je?’ Haar stem leek niet te kunnen kiezen tussen boosheid en ongeloof.

‘Voornamelijk hier,’ zei hij, terwijl er een storing door het beeld flitste. ‘En jij?’ Hij zei het op een toon alsof het een routinematig, beleefd ‘Goed, en met jou?’-gesprekje was.

‘Je begrijpt heus wel wat ik bedoel,’ zei ze.

Er verscheen een flauw lachje op het gezicht van de man. ‘Je bent er niet zeker van of ik het echt ben,’ zei hij.

‘Het is heel lang geleden,’ zei Bea.

‘Jij ziet er hetzelfde uit,’ zei Philip.

‘Helemaal niet,’ zei Bea. ‘En jij ook niet. Als jij het bent.’

‘Als ik het ben,’ zei de man.

Het was stil terwijl de twee elkaar over de continenten heen bekeken.

Bea boog zich verder naar het scherm toe. ‘Wat was de kleur van het lintje van jouw paasmandje?’ vroeg ze. Ze vuurde de vraag op hem af als een schot.

Na haar eerste verbazing dacht Laura: Slim! Heel slim van je, Bea. Ze wist het antwoord onmiddellijk.

Ze kregen elk jaar dezelfde mandjes, vol met schatten, in goudfolie verpakte chocolademunten en glibberige Amerikaanse jellybeans in een nestje van groene cellofaanslierten die gras moesten verbeelden.

Erop lagen grotere dingen zoals speelgoed – van hout uit Zwitserland of van metaal uit China – een suikerglitter-ei met ‘niet om op te eten’ erop en een kijkgat erin waardoor een landelijk tafereeltje te zien was. En altijd leunde tegen het hengsel van elk Eiermandje een chocoladehaas die waakte over de buit. Het geheel zat in een doorzichtige kraakplastic verpakking met een stempel van een Belgische chocolatier uit Washington erop – op de een of andere manier zonder te smelten over de wereld vervoerd. De kinderen vroegen zich nooit iets af over de magie van paasochtend en renden opgewonden door het huis op een van de zeldzame momenten dat dat mocht; allemaal op jacht naar hun eigen mandje. De satijnen strik op Laura’s mandje was zachtgeel, die van Beatrice lichtblauw en van Philip pastelgroen.

Het was een ontzettend goede vraag. Wie anders dan een Preston-kind kon het antwoord weten? Robert was er niet meer en Geneviève eigenlijk ook niet.

‘B van Bazig,’ zei Philip, nog steeds met een flauw lachje.

‘Zo noemden we jou,’ mompelde Laura tegen Bea. ‘Philip en ik. “Bé van bazig” zeiden we achter jouw rug.’ Ze zag de grap ervan nu pas – dat Bé een homoniem was voor de letter B. Er ging een steek door haar heen; wat waren ze jong toen.

‘Welke kleur had jouw lint?’ drong Beatrice aan zonder aandacht te schenken aan Laura.

Hij kan het vergeten zijn, dacht Laura. Toch? Hij kon het hele lint vergeten zijn. Het paasmandje zelfs. Misschien wisten Laura en Bea het nog zo goed omdat de traditie was doorgegaan tot ze een stuk ouder waren dan tien, dezelfde mandjes en dezelfde strikken. Als Laura acht was geweest toen ze haar mandje voor het laatst had gezien, herinnerde ze zich er misschien niks meer van.

De camera werd met een ruk omgedraaid, het beeld veranderde in pixels en kwam tot rust op Claudettes minachtende gezicht. ‘Jullie vragen hem of hij zich een líntje herinnert?’ wilde ze weten. ‘Stel een betere vraag.’ Ze draaide de camera terug naar de originele positie zodat Philips gezicht weer midden op het scherm stond. Buiten beeld

vervolgde Claudes stem: ‘De naam van jullie school. Van jullie hond.’

‘We hadden geen hond,’ zeiden Beatrice en Philip in koor.

‘Voilà,’ zei Claude triomfantelijk.

Beatrice hield haar hand voor haar mond om die af te schermen voor de camera en fluisterde tegen Laura. ‘De school heette Pattaya?’

Laura schudde ‘nee’. Als Bea de naam van de school, Patana, al verwarde met het Thaise strandresort Pattaya, waar ze toen ze klein waren ooit waren geweest, dan leek het heel redelijk dat Philip het paaslint was vergeten.

‘Dit is belachelijk,’ zei Bea. Ze haalde haar hand weg en sprak op uitdagende toon tegen de man op het scherm. ‘Als jij Philip bent, waarom heb je dan zo lang gewacht? Waarom heb je niet veel eerder contact met ons opgenomen?’

Omdat hij gevangen zat, dacht Laura. *Omdat hij bij een sekte zat.*

De camera draaide weer, de kamer wervelde langs. ‘Hij is niet in orde,’ zei Claudette toen de vallende pixels op het scherm weer samensmolten en haar gezicht vormden. Ze keek streng. ‘Ik heb jullie wekenlang proberen te bereiken. Dit kan niet over de telefoon. Jullie moeten hierheen komen.’

Het beeld verdween met een ‘ping’ en op het scherm verscheen de tekst: **BEOORDEEL UW GESPREK!**

‘Wauw,’ riep Dustin vanuit de andere kamer. ‘Ze heeft gewoon opgehangen, man!’

‘Dat alleen al vertelt me alles wat ik moet weten,’ zei Beatrice. Ze duwde haar stoel naar achteren en stond op.

‘Kom op,’ zei Laura. Ze pakte de muis en klikte op ‘opnieuw verbinden’ maar kreeg een foutmelding. Hadden haar zus en zij naar hetzelfde scherm gekeken? ‘Denk je echt niet dat dat Philip was?’ vroeg ze. ‘Hij leek precies op papa.’

‘Niet waar,’ zei Beatrice.

Maar ze was van slag, zag Laura. ‘Hij noemde je koningin Bea.’

‘Zo noemden ze me op de middelbare,’ zei Beatrice. Ze ging de kamer uit en Laura hoorde de kraan in de keuken lang openstaan en

hoorde daarna de piepjes van het koffieapparaat dat werd geprogrammeerd voor de volgende ochtend. ‘Nog een uur en dan moeten jullie naar bed,’ riep ze naar de jongens.

Laura hield op met haar pogingen opnieuw verbinding te maken, stond op en liep naar de keuken.

‘Bea,’ zei ze.

Haar zus schudde koffie in het filter van het koffieapparaat. ‘Verdomme,’ zei ze, terwijl ze het pak omhooghield en het bekeek. ‘Dit is cafeïnevrij.’ Met een klap zette ze het pak op het aanrecht. Toen boog ze haar hoofd en steunde zwaar met haar handen op het marmeren blad. ‘Je hebt geen idee,’ zei ze. ‘Je weet niet...’

Laura zei niet wat ze dacht. *Ik zou het weten als jullie me er ooit bij hadden betrokken.*

‘Al die jaren,’ zei Bea met een gepijnigd gezicht. ‘Al die valse aanwijzingen, die valse sporen. En al die hoop. Elke keer maar weer die hoop.’ Ze keerde haar gezicht naar Laura. Twee felblauwe ogen, precies zoals die van hun moeder. ‘Ik kan het niet, niet nog een keer.’

‘Oké,’ zei Laura. ‘Oké.’

Bea draaide haar hoofd weer om. Ze bleef een tijd over het aanrecht geleund staan, haar ogen gericht op de gederde steen. Toen knikte ze en ging rechtop staan, liep naar de vriezer en pakte daar een ander pak koffie uit.

Laura opende de Uber-app op haar telefoon terwijl ze naar de woonkamer liep, waar haar neefjes met hun laptops op haaks op elkaar geplaatste banken zaten, allebei met een zee aan boeken, papieren en schriften om zich heen. Ze keken op toen ze binnenkwam.

Ze stak haar telefoon omhoog waarop een klein auto-icoontje over het beeld bewoog. ‘Christine, mijn chauffeur, is hier over acht minuten,’ zei ze. ‘Veel succes met jullie examens.’

‘Was hij het?’ vroeg de tweeling in koor.

‘Nee,’ riep Beatrice vanuit de keuken, op hetzelfde moment dat Laura ‘misschien’ antwoordde.

Toen ze haar huis binnenstapte, stond haar ingepakte tas geduldig te wachten. Ze had haar vlucht nog niet gecancelld; hij zou de volgende ochtend vertrekken. Ze dacht terug aan het gezicht van haar zus: een masker van pijn. Toen zag ze de man op het scherm weer voor zich, zijn onleesbare gezichtsuitdrukking, het kalme 'als ik het ben'. Misschien kon Bea het niet, maar dat betekende niet dat Laura het niet kon. Ze tilde de tas op. Hij woog zo weinig, en alles wat ze nodig had zat erin. Ze voelde zich licht, vastberaden.